Δεξιά Ριζοσπαστικοποίηση & Αυταρχικός Νεοφιλελευθερισμός στο Μόρφωμα της ΝΔ

Αντώνης Μπρούμας

Τον τελευταίο καιρό στην Ελλάδα έχουμε μια ριζοσπαστικοποίηση της Δεξιάς. Καθώς η Αριστερά μετατοπίζεται προς το κέντρο, εκσυγχρονίζοντας το κράτος και βαθαίνοντας τη νεοφιλελεύθερη ολοκλήρωση της κοινωνίας, οι εκπρόσωποι της Δεξιάς μετατοπίζονται προς μία ριζοσπαστική εμμονική ρητορική περί αριστερής απειλής, σοβιετίας, κρατισμού, πολέμου κατά των επενδύσεων, κομμουνιστικού κινδύνου, δύο άκρων, Αριστεράς εκτός του δημοκρατικού τόξου, κτλ.

Για τον περισσότερο κόσμο, πλην του σκληρού ακροατηρίου της Δεξιάς, η ριζοσπαστικοποίηση αυτή δεν είναι κατανοητή, γιατί δεν απαντάται στην καθημερινότητά του. Υπάρχουν όμως λόγοι, για τους οποίους ριζοσπαστικοποιείται η Δεξιά. Είναι κατ' αρχάς οι ακόλουθοι:

1. Η πολιτική ως εκλογικό προϊόν στηρίζεται στη διάκριση. Σε μια εποχή προσέγγισης των θέσεων όλων των κομμάτων η ριζοσπαστικοποίηση διακρίνει τη ΝΔ από τον Σύριζα και θωρακίζει την εκλογική βάση της. Συμβαίνει όμως και το αντίθετο. Η δεξιά ριζοσπαστικοποίηση συσπειρώνει την αποσυσπειρωμένη εκλογική βάση του Σύριζα.

2. Η απαλλοτρίωση από τους δανειστές των κεντρικών πολιτικών αποφάσεων για τη χώρα απαξιώνει τις εγχώριες δυνάμεις αντιπροσώπευσης. Η υπερθεμάτιση σε συγκρουσιακή ρητορική αποπροσανατολίζει από την απαλλοτρίωση της δημοκρατίας, ενώ διατηρεί το ενδιαφέρον κάποιων στο παίγνιο της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Η δεξιά ριζοσπαστικοποίηση ευνοεί έτσι και πάλι τον Σύριζα, εμφανίζοντάς τον σε συγκρουσιακή σχέση με την ΝΔ.

Συνεπώς, η δεξιά ριζοσπαστικοποίηση επιχειρεί τη διάσωση του προϊόντος «αντιπροσωπευτική πολιτική» από τη γενικευμένη απαξίωσή του από τους βασικούς καταναλωτές του, τους ψηφοφόρους. Τα οφέλη από τη διαρκή καλλιέργεια ενός κλίματος έντασης τα καρπώνεται βραχυπρόθεσμα κυρίως η ΝΔ, χωρίς όμως να αποκόπτει ουσιαστικά τον Σύριζα από το παίγνιο της πολιτικής εξουσίας.

Υπάρχουν όμως και βαθύτεροι λόγοι για την δεξιά ριζοσπαστικοποίηση. Αυτοί λέγονται ***αυταρχικός νεοφιλελευθερισμός*** και κωδικοποιούνται ως εξής:

3. Η επιβεβαίωση ότι δεν υπάρχει εναλλακτική από έναν από τους παλαί ποτέ βασικούς εγχώριους αμφισβητίες της στην κεντρική πολιτική σκηνή δίνει την δυνατότητα για μία νεοφιλελεύθερη ηγεμονία ετών. Με τις δυνάμεις, που επιθυμούν την εφαρμογή της σκληρής εκδοχής της (δανειστές, κεφάλαιο) να υπερτερούν συντριπτικά έναντι της κοινωνίας, ο βασικός εκπρόσωπος της σκληρής εκδοχής (ΝΔ) νιώθει ότι έχει πια χώρο να μετατοπίσει το πλαίσιο, να υπερθεματίσει και να βγει στην επίθεση σε όλα τα μέτωπα, ακόμη και με σχήματα που ξεφεύγουν προφανώς από τον χώρο του κέντρου. Η ηγεμονία, που πρέπει να χτιστεί πάνω στην ήττα, δεν πρέπει να επιδέχεται αμφισβήτησης, ακόμη και κεντρώας, καθώς τα χέρια πρέπει να είναι λυμένα για τομές σε βάθος. Το ακραίο κέντρο βρίσκεται σε πλήρη εκτύλιξη.

4. Από το tea party μέχρι το UKIP η δεξιά ριζοσπαστικοποίηση αποτελεί μία νέα συνεκτική αφήγηση για το μέλλον. Σύμφωνα με αυτή τα σύγχρονα προβλήματα μπορούν να λυθούν χωρίς να αμφισβητήσουμε το νεοφιλελεύθερο πλαίσιο αλλά, ταυτόχρονα, με την επιστροφή σε ένα πιο ανταγωνιστικό έθνος-κράτος. Στη νέα συνθήκη πρέπει να γίνουμε πιο ανταγωνιστικοί ως έθνος, για να δούμε καλύτερες μέρες. Η εθνικιστική αφήγηση όχι μόνο διατηρεί άθικτη την πηγή των προβλημάτων αλλά επιταχύνει την πορεία των πραγμάτων. Είναι όμως σαφώς πιο ελκυστική από ρητορικής άποψης. Έτσι, στα χνάρια του Trump, ο εγχώριος θαυμαστής του Άδωνις μπορεί να πουλάει έθνος στους φτωχούς ψηφοφόρους του την ίδια ώρα, που τους στερεί την πρόσβαση σε βασικές

υπηρεσίες υγείας. Δομείται έτσι μία ηγεμονία, η οποία στο σύμπλεγμα κεφάλαιο/έθνος/κράτος επενδύει ξανά στις συνεκτικές δυνατότητες της φαντασιακής κοινότητας του έθνους, για να συγκαλύψει τις διαλυτικές για τις ανθρώπινες κοινωνίες αρνητικές εξωτερικότητες της αποχαλίνωσης του κεφαλαίου.

5. Από την αυγή του ο νεοφιλελευθερισμός είναι ένα πολιτικό εγχείρημα ανατροπής των κοινωνικών και δημοκρατικών κατακτήσεων του 19ου και του 20ου αιώνα. Η πρώτη χρήση του όρου ανάγεται στον οικονομολόγο Alexander Rüstow, ο οποίος το 1938 κάλεσε σε αναβίωση φιλελεύθερων αξιών του 18ου και 19ου αιώνα, όπως η ελευθερία της επιχειρηματικότητας. Το «νέο» στον νεοφιλελευθερισμό αφορούσε ήδη από τότε τις νέες σε σχέση με τους προηγούμενους αιώνες κοινωνικές συνθήκες, δηλαδή τις κατακτήσεις των από κάτω σε σχέση με τα συνδικάτα, τα κοινωνικά και δημοκρατικά δικαιώματα και το κράτος πρόνοιας. Από την εκκίνησή του το νεοφιλελεύθερο εγχείρημα στόχευε στο ξήλωμα των κατακτήσεων αυτών, αντιμετωπίζοντάς τα ως εμπόδια στην αποχαλίνωση της εξουσίας του κεφαλαίου. Σήμερα βρισκόμαστε ήδη σε μία περίοδο, όπου η ασυμβατότητα του νεοφιλελεύθερου εγχειρήματος με στοιχειώδες κατακτήσεις, θεμελιώδη δικαιώματα, ακόμη και αστικά, αλλά και με οποιαδήποτε μορφή δημοκρατικού ελέγχου της κοινωνίας είναι πλέον προφανής. Σε συνθήκες αποικιοκρατίας η εγχώρια δεξιά ριζοσπαστικοποίηση στοχεύει ευθέως στην εγκαθίδρυση ενός τέτοιου αυταρχικού νεοφιλελευθερισμού.

Υπάρχει ένα πρόβλημα με την δεξιά ριζοσπαστικοποίηση. Είναι ένα εγγενώς αντιφατικό εγχείρημα. Η απόκλιση από την πραγματικότητα είναι τόσο χαώδης, ώστε να καθιστά δυσχερή την ηγεμόνευση σε ευρύτερες μάζες του πληθυσμού. Η νεοφιλελεύθερη ηγεμονία βρίσκεται ήδη σε κρίση και τέτοιες προσπάθειες διάσωσης λίγη τύχη έχουν. Ωστόσο, η επιλογή από την εγχώρια ελίτ για την μετατόπιση του πλαισίου της δημόσιας συζήτησης προς τα ακροδεξιά φασιστικοποιεί ομάδες πολιτών και θέτει σε άμυνα τον δημοκρατικό πόλο. Απέναντι σε αυτή την πρακτική δική μας δουλειά είναι η καθημερινή αποδόμηση της νεοφιλελεύθερης

ιδεολογίας και των ακροδεξιών τζουτζέδων της αλλά και η επιθετική πρόταξη των αξιών και των οραμάτων μας. Δεν πρέπει να αφήνουμε ούτε στιγμή το γάντι να πέσει κάθε φορά που μας το ρίχνει η εγχώρια εξουσιαστική ελίτ και τα γλυφτρόνια της. Στην ριζοσπαστικοποίηση της Δεξιάς να βγούμε στην αντιεξουσιαστική αντεπίθεση.